

ПЕРЕСОЛЯК В.Ю., РАДИШ І.П., ПЕРЕСОЛЯК Г.В., ЯКИМ В.В.

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ

«Детального плану території земельної ділянки орієнтовною площею 3,00 га для розміщення та експлуатації будівель і споруд автомобільного транспорту та дорожнього господарства (код КВЦПЗ – 12.04), що розташована за межами населених пунктів в урочищі Славка на території Нижньоворітської сільської ради Мукачівського району Закарпатської області»

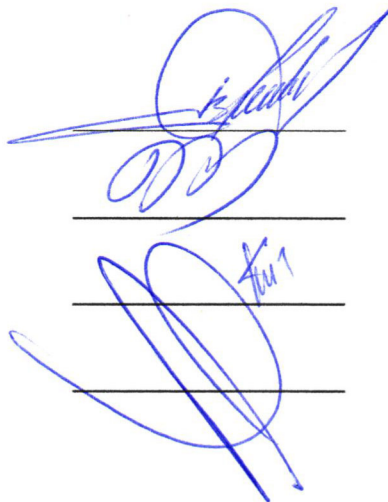
м. Ужгород – 2024 р.

ПЕРЕСОЛЯК В.Ю., РАДИШ І.П., ПЕРЕСОЛЯК Г.В., ЯКИМ В.В.

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ

«Детального плану території земельної ділянки орієнтовною площею 3,00 га для розміщення та експлуатації будівель і споруд автомобільного транспорту та дорожнього господарства (код КВЦПЗ – 12.04), що розташована за межами населених пунктів в урочищі Славка на території Нижньоворітської сільської ради Мукачівського району Закарпатської області»

Виконавці:

Three blue ink signatures are written on three horizontal lines. The first signature is at the top, the second in the middle, and the third at the bottom.

Пересоляк В. Ю.

Радиш І.П.

Пересоляк Г.В.

Яким В.В.

©Пересоляк В.Ю., Радиш І.П.,
Пересоляк Г.В., Яким В.В.

м. Ужгород – 2024 р.

ЗМІСТ

АНОТАЦІЯ.....	4
ВСТУП.....	5
1. Зміст та основні цілі документа державного планування, його зв'язок з іншими документами державного планування.....	6
2. Характеристику поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, та прогнозні зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджено (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень)	9
3. Характеристику стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу (за адміністративними даними, сатистичною інформацією та результатами досліджень).....	15
4. Екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень)	18
5. Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки документа державного планування.....	20
6. Опис наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових (1, 3-5 та 10-15 років відповідно, а за необхідності – 50-100 років), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків	21
7. Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування	22
8. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому числі будь-які ускладнення (недостатність інформації та технічних засобів під час здійснення такої оцінки).....	24
9. Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення	25
10. Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення (за наявності).....	25
11. Резюме нетехнічного характеру інформації, передбаченої пунктами 1 -10 цієї частини, розрахованих на широку аудиторію	25
ВИСНОВКИ	29
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	30

АНОТАЦІЯ

У даній роботі виконано звіт зі стратегічної екологічної оцінки Детального плану території земельної ділянки орієнтовною площею 3,00 га для розміщення та експлуатації будівель і споруд автомобільного транспорту та дорожнього господарства (код КВЦПЗ – 12.04), що розташована за межами населених пунктів в урочищі Славка на території Нижньоворітської сільської ради Мукачівського району Закарпатської області.

Звіт виконано у відповідності до діючої нормативно-правової бази.

Дозвіл на розроблення Детального плану території земельної ділянки орієнтовною площею 3,00 га для розміщення та експлуатації будівель і споруд автомобільного транспорту та дорожнього господарства (код КВЦПЗ – 12.04), що розташована за межами населених пунктів в урочищі Славка на території Нижньоворітської сільської ради Мукачівського району Закарпатської області розроблено відповідно до рішення тридцять третьої сесії VIII скликання Нижньоворітської сільської ради від 21.12.2023 року №1057 з врахуванням вимоги Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності», ДБН Б.2.2-12:2019 Планування та забудова територій, ДБН Б.1.1-15:2012 «Склад та зміст генерального плану населеного пункту», ДБН В.2.3-5:2018 Вулиці та дороги населених пунктів. Зміна № 1, та Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів (наказ №173 від 19.06.96).

Детальний план території визначає планувальну організацію та розвиток території і є одним із засобів та механізмів створення ефективної системи управління у містопланувальній і містобудівній сфері.

ВСТУП

З підписанням Угоди про асоціацію України з ЄС та європейського напрямку розвитку суспільства все більшого значення у національній і регіональній політиці набуває концепція сприяння сталому розвитку територій шляхом забезпечення охорони довкілля, безпеки життєдіяльності населення та охорони його здоров'я, інтегрування екологічних вимог під час розроблення та затвердження документів державного планування. Поява цієї концепції пов'язана з необхідністю розв'язання екологічних проблем і врахування екологічних питань в процесах планування та прийняття управлінських рішень щодо екологічної безпеки.

Стратегічна екологічна оцінка містобудівної документації дає можливість зосередитися на всебічному аналізі можливого впливу планованої діяльності на довкілля та використовувати результати цього аналізу для запобігання або пом'якшення екологічних наслідків в процесі детального планування.

1. ЗМІСТ ТА ОСНОВНІ ЦІЛІ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЙОГО ЗВ'ЯЗОК З ІНШИМИ ДОКУМЕНТАМИ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

Детальний план є містобудівною документацією місцевого рівня, яка розробляється з метою визначення планувальної організації і функціонального призначення, просторової композиції і параметрів забудови та ландшафтної організації кварталу, мікрорайону, іншої частини території населеного пункту, призначених для комплексної забудови чи реконструкції, та підлягає стратегічній екологічній оцінці.

Детальний план про надання дозволу на розроблення детального плану забудови території ділянки орієнтовною площею 3,00 га для розміщення та експлуатації будівель і споруд автомобільного транспорту та дорожнього господарства (код КВЦПЗ - 12.04), що розташована за межами населених пунктів в урочищі Славка на території Нижньоворітської сільської ради Мукачівського району Закарпатської області розробляється з метою зміни цільового призначення земельної ділянки для розміщення та експлуатації будівель і споруд автомобільного транспорту та дорожнього господарства.

Детальний план території розроблений з метою:

- розроблення єдиного містобудівного документу для регулювання містобудівної діяльності;
- проведення благоустрою та впорядкування території та розміщення мотельного комплексу для вантажних автомобілів;
- уточнення планувальної структури і функціонального призначення території, просторової композиції;
- формування принципів планувальної організації;
- забезпечення комплексності використання території;
- визначення всіх планувальних обмежень використання території згідно з державними будівельними та санітарно-гігієнічними нормами.

План забудови території, що розташована за межами населених пунктів в урочищі Славка на території Нижньоворітської сільської ради Мукачівського району Закарпатської області розроблено відповідно до рішення тридцять третьої сесії VIII скликання Нижньоворітської сільської ради від 21.12.2023 року №1057.

При розробленні плану території з метою зміни цільового призначення земельної ділянки для розміщення та експлуатації будівель і споруд автомобільного транспорту та дорожнього господарства що розташована за межами населених пунктів в урочищі Славка на території Нижньоворітської сільської ради Мукачівського району Закарпатської області враховуються програми розвитку інженерно-транспортної інфраструктури, чинної містобудівної документації на місцевому рівні та інформація земельного кадастру.

Відповідно до частини першої статті 3 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля», здійснення оцінки впливу на довкілля є обов'язковим у процесі прийняття рішень про провадження планованої діяльності, визначеної частинами другою і третьою статті третьої. Така планована діяльність підлягає оцінці впливу на довкілля до прийняття рішення про провадження планованої діяльності.

Загальні технічні характеристики, у тому числі параметри планованої діяльності.

На проектованому об'єкті передбачається зміна цільового призначення земельної ділянки для розміщення та експлуатації будівель і споруд автомобільного транспорту та дорожнього господарства.

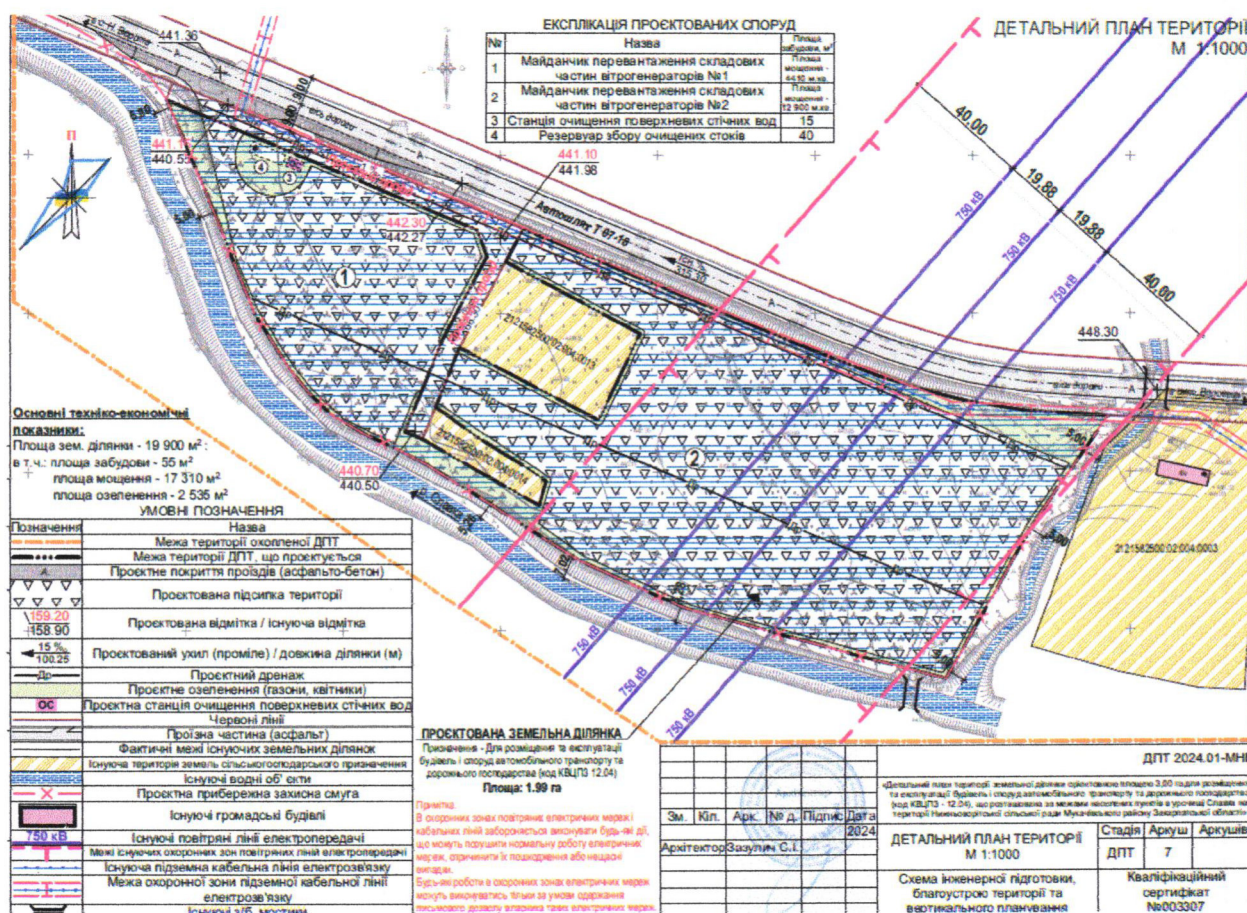
Таблиця 1. ОСНОВНІ ТКХНІКО-ЕКОНОМІЧНІ ПОКАЗНИКИ

№п/п	Найменування	Одиниці	Площа
1	Орієнтовна площа земельної ділянки планової діяльності згідно рішення Нижньоворітської сільської ради Мукачівського району Закарпатської області.	га	3,00
2	Фактична площа земельної ділянки планової діяльності	м ²	19 900
3	Площа забудови -	м ²	55
4	Площа мощення -	м ²	17 310
5	Площа озеленення	м ²	2 535

На час проведення стратегічної екологічної оцінки земельна ділянка не сформована відповідно до закону України «Про Державний земельний кадастр».

Викопіювання земельної ділянки з публічної кадастрової карти (мал.1)

Проведення стратегічної екологічної оцінки детального плану території земельної ділянки орієнтовною площею 3,00 га для розміщення та експлуатації будівель і споруд автомобільного транспорту та дорожнього господарства (код КВЦПЗ - 12.04), що розташована за межами населених пунктів в урочищі Славка на території Нижньоворітської сільської ради Мукачівського району Закарпатської області що відповідає четвертій цілі Регіональної Стратегії розвитку Закарпатської області на період 2021-2027 років, а саме «Забезпечення охорони довкілля, екологічно збалансованого і раціонального природокористування та просторової гармонії».

2. ХАРАКТЕРИСТИКУ ПОТОЧНОГО СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ТА ПРОГНОЗНІ ЗМІНИ ЦЬОГО СТАНУ, ЯКЩО ДОКУМЕНТ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ НЕ БУДЕ ЗАТВЕДЖЕНО (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)

Село Ніжні Ворота, розміщене у високогір'ї Карпат, розташоване на південних схилах Вододільного хребта на висоті 448 м н.р.м, у межах Воловецької верховини. Через село протікає річка Латориця.

У 1971 році надано статус селище міського типу. Цей населений пункт дійсно символізує ворота Закарпаття, якщо в'їжджати в область з боку Львівщини. Він лежить у долині між Верецьким та Абранським перевалами, у мальовничій улоговині, оточений горами. Звідси 12 кілометрів до селища Воловець. Через село пролягає центральна автомагістраль Чоп — Київ (міжнародний Автошлях Е50 Брест (Франція) — Київ — Махачкала) і протікає відома у краї річка Латориця, у яку тут впадають дві менші річки — Славка та Бескід.

На околиці села розташований ботанічний заказник «Голиця».

З 18 ст. село належало родині Шенборн та стало своєрідним форпостом на Верецькому перевалі.

На території Нижніх Воріт знайдено два скарби епохи пізньої бронзи (кін. II тис. до н. е.), а також золоту римську монету (I ст. до н. е.). Поселення на цій території відоме ще з 988 р.

В 1896 році на перевалі, за яким проходила тоді межа між угорською та австрійською частинами Австро-Угорської імперії, був встановлений обеліск (зараз відновлений). В 1939 році тут відбувся масовий розстріл українських січовиків угорцями та поляками.

Через перевал проходить стара дорога Львів-Ужгород.

У селі знаходиться Гірничо-Карпатська дослідна станція.

На трасі знаходиться пост Патрульної поліції, є розвинена інфраструктура придорожного сервісу.

План Нижньоворітської ОТГ (мал.4)

Гідрографія та рельєф

Село Нижні Ворота розташовані на півночі Закарпатської області. Через територію села протікає р. Латориця. Нижньоворітська об'єднаної територіальної громади розташовується на водорозділі басейнів р. Дністер та р. Тиса в Українських Карпат на південних схилах.

Рельєф територіальної громади гірський порізаний струмками, які витікають з гірських джерел.

Клімат

Клімат помірно — континентальний. Середня вологість повітря 70—80%. Літо тепле і довге. Похолодання настає у другій половині жовтня. Весна рання і приходить з другої декади березня. Середня температура липня +18 — +22 °С, а найхолоднішого місяця січня від -4 до -9 С.

Весняні приморозки закінчуються в середньому в двадцятих числах квітня, а перші осінні - починаються 10-28 жовтня; тривалість безморозного періоду, залежно від рельєфу, коливається в межах 170-190 днів.

Дерново-підзолисті ґрунти на алювії низьких терас на середньосуглинистих терасах з

ускладненою поверхнею. Підстилаючі породи –глини, суглинки з великою кількістю гальки. Це сприяє розвитку лісової рослинності та завадило ранньому освоєнню цих земель для землеробства.

Грунти

Грунтове обстеження на Закарпатті проводилось в 1957 -1960 роках. На підставі ґрунтових, агрохімічних, меліорованих і геоботанічних обстежень було дано характеристику сільськогосподарських угідь колгоспів та радгоспів за генетичним типом ґрунту, забезпеченістю поживними речовинами, кислотністю, еродованістю та іншими природними чинниками, які впливають на родючість. На основі обслідування та генералізації районних карт ґрунтів було виготовлено обласну ґрунтову карту в масштабі 1:200000 спеціалістами Закарпатської землевпорядної експедиції інституту “Укрземпроект”.

Дерново-буроземні ґрунти за характером ґрунтоутворення, загальним виглядом ґрунтового профілю, фізичними та хімічними властивостями близькі до типових буроземів гірської частини Закарпатської області. Виділяються вони в окремий тип внаслідок накладання дернового процесу ґрунтоутворення на буроземний у специфічних умовах їх залягання та більшої участі в ґрунтоутворенні трав'янистої рослинності. Формування цих ґрунтів відбувалося на виположених гірських схилах, середніх і високих терасах гірських річок у нижній частині лісового поясу Карпат під дубовими та буковими лісами на глибоких товщах елювію-делювію карпатського флішу та давньоалювіальних відкладів. Ці породи мають переважно незначну щєбінюватість, задовільно дренавані, а тому оглеєні відміни поширені мало.

Генетичний профіль дерново-буроземних ґрунтів нагадує профіль бурих гірсько-лісових ґрунтів. Проте в нього є ряд своїх рис. Перш за все тут виділяється бурувато-сірий гумусовий горизонт, товщина якого 20-30 см. Він грудкувато-зернистий, пухкий, має небагато дрібних кам'янистих фракцій. Вміст гумусу, особливо у ґрунтів, що розвинулись на алювіально-делювіальних відкладах, досягає 2,8-5,1%. У горизонті нижча актуальна кислотність (рН сольове 4,5-5,0) і досить високий ступінь насичення основами (58-80%).

Буроземно-підзолисті ґрунти, поширені на виположених формах рельєфу горбів, гряд у передгір'ї і високих терас гірської частини області. Вони утворились на досить глибоких товщах делювіальних і давньоалювіальних переважно нещєбнистих відкладів. На їх формування вплинули два основні процеси ґрунтоутворення; буроземний, що відбувався під впливом лісової рослинності, і псевдопідзолистий або лєссіваж, викликаний надмірним зволоженням і поверхневим оглеєнням, яке зумовлює відновлення окисного заліза, переведення його у двовалентний рухомий іон і збільшує рухомість гумусових речовин. Ці сполуки перерозподіляються по профілю ґрунту за підзолистим типом, але без тих глибоких хімічних перетворень, які властиві справжньому підзолистому процесові.

Буроземно-підзолисті ґрунти відносять до малогумусових. У їх верхньому горизонті міститься від 1,1 до 2,9% перегною, а в елювіальному лише 0,6-0,8%. Безкарбонатність материнських порід та вилуговування у процесі ґрунтоутворення зумовили високу кислотність ґрунтів по всьому профілю. Надмірно високою є актуальна кислотність гумусово-елювіального горизонту, сольове рН якого дорівнює в середньому 4,2. Порівняно висока гідролітична кислотність — від 3,2 до 5,2 мг-екв. на 100 г ґрунту, а обмінна кислотність в основному викликана рухомих алюмінієм — 3,8-18,6 мг на 100 г ґрунту. Сума ввібраних основ коливається в межах 4,6-9,6 мг-екв на 100 г ґрунту, що зумовлює досить низький ступінь насиченості — 47,7% з коливаннями від 19,0% до 62,0%. При нестачі

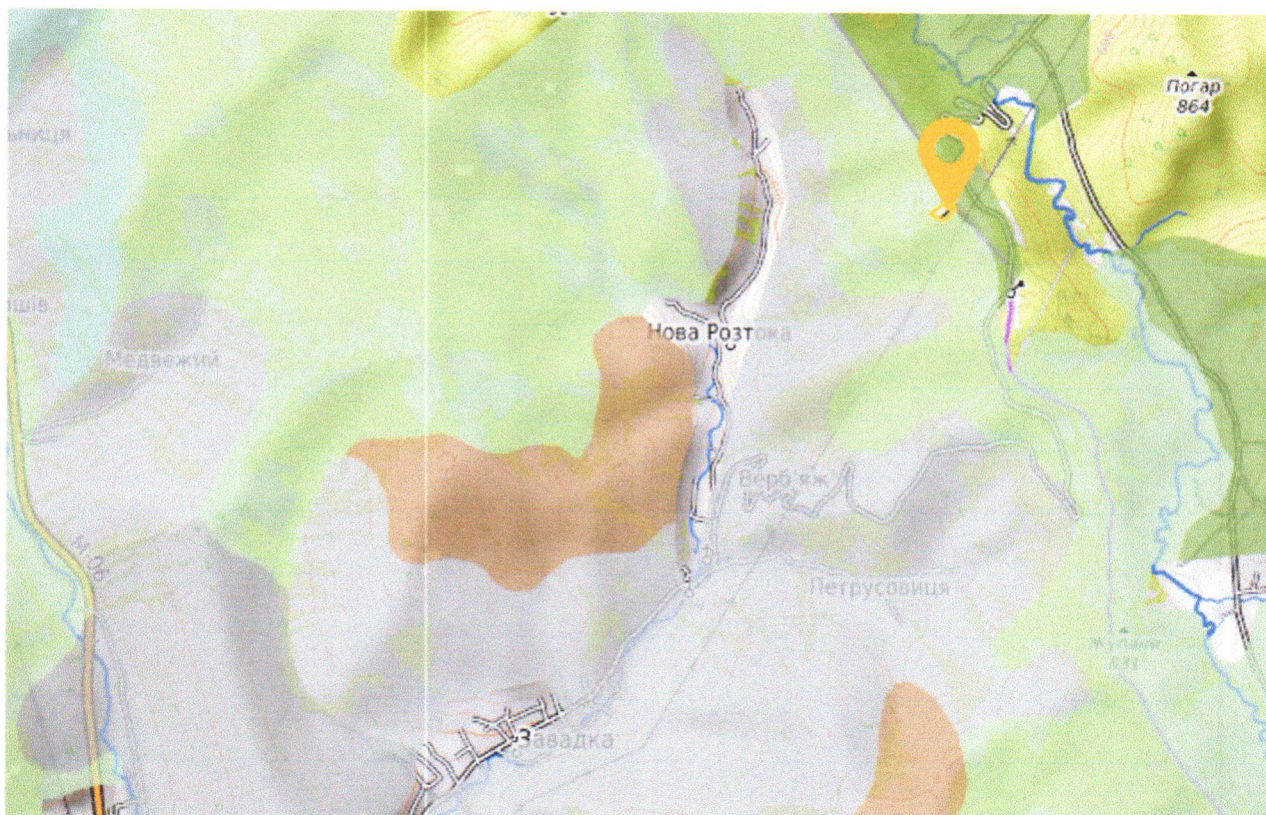
поживних речовин і високій кислотності ґрунту рослини засвоюють рухомий алюміній, який токсично на них впливає. Корені рослин набувають потворних форм і не можуть нормально виконувати своїх функцій десукції поживних елементів і води. А забезпечення рухомими формами всіх поживних елементів у цих ґрунтах низьке.

Майже увесь район - гірська місцевість, лісові масиви якої помережані долинами навколо річок та потоків. Найвища точка над рівнем моря (1681 м) знаходиться на полонині Боржаві. Трохи нижчими є г.г. Плай, Великий Верх. Місцевість району багата передусім на лісові (в тому числі і цінних порід) ресурси, мінеральні джерела, яких відомо 7 і найвідомішим є джерело "Занька", різні корисні копалини. Проте промислова розробка здійснюється лише деревини.

Аналіз карти ґрунтів Закарпатської області свідчить, що у верхів'ях басейнових систем Ужа, Латориці, Ріки, які лежать у межах Великоберезнянського, Воловецького та Міжгірського адміністративно-територіальних районів, сформувались світлобурі лісові ґрунти. Це найбільш поширений фоновий тип ґрунтів Закарпатської області. Їх ґрунтоутворюючий процес проходить в умовах вологого клімату під дерев'янистою рослинною формацією на всіх добре дренажованих щебенуватих, багатих первинними мінералами породах – елювії і делювії карпатського флішу, метаморфічних і магматичних породах.

В цілому, у межах гірської частини території Закарпатської області чітко прослідковується вертикальна диференціація ґрунтів та рослинного покриву, яка тісно пов'язана з ярусністю рельєфу досліджуваної території. В межах річкових басейнів смуга бурих гірсько-лісових ґрунтів під буковими лісами в західній гірській частині оконтурює висоти від 300 до 1100м, а в східній та південно-східній – до 700м. У верхньому гірсько-лісовому поясі західної частини південного макросхилу Карпат окремими масивами простягаються ґрунти мішаних хвойних і хвойно-листяних лісів. Вони на відміну від попередніх мають більший гумусний горизонт та більшу водоутримуючу здатність. Вертикальне розчленування рельєфу гірської території призводить до активного змивання ґрунтів схиловими водами. Зруйновані пухкі породи у вигляді дрібнозему відкладаються на пологих схилах та в річкових долинах басейну Тиси на алювіальних та алювіально-делювіальних нижніх заплавах та конусах виносу, де формуються лучно-буроземні ґрунти.

План схема ґрунтів Нижньоворітської ОТГ (мал.4)

Шифр: 182 Дерново-буроземні неглибокі ґрунти

Шифр: 181 Дерново-буроземні глибокі ґрунти

Шифр: 175 Бурі і гірсько-лісові неглибокі щебенюваті ґрунти

Флора та фауна

На території Воловецького регіону ростуть масиви букового лісу, який є місцем оселення цінних мисливських видів тварин та птахів, як-от: сарна європейська, свиня дика, вивірка лісова, норка європейська, борсук, ондатра, фазан, інші. Трапляються також кіт лісовий, занесений до Червоної книги України.

Рослинний покрив у лісах представлений також буково-дубово-ясеневим лісами. Серед рослин трапляються рябчик шаховий, водяний горіх плаваючий.

Об'єкти природно-заповідного фонду Воловецького регіону

Основою Воловецьких ландшафтів є Воловецько-Міжгірська верховина, що є повздовжнім пониженням. Починаючись у верхів'ях Ужа, на стику державних кордонів Словачької та Польської республік, це пониження тягнеться через села Ставне, Люта, Розтоки, Жденеве, Нижні Ворота, Воловець, до Міжгір'я та на Тереблю, простежуючись далі на схід до с. Комсомольськ на Тересві, і звужується майже до повного зникнення у напрямку на села Руська Мокра, Лопухів, Турбат. Потім знову розширюється по Чорній Тисі, а в смт

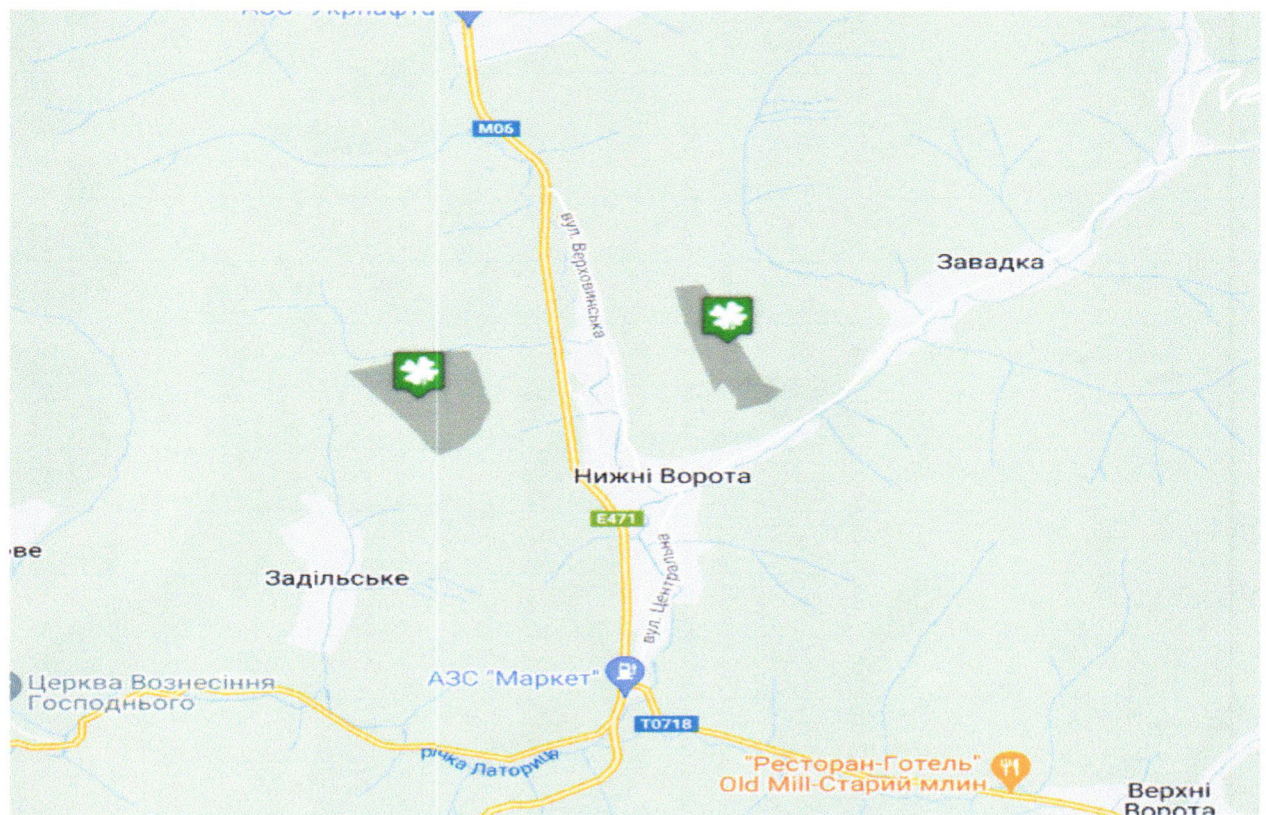
Ясіня утворює одноіменну улоговину.

З півночі Воловецько-Міжгірська верховина обмежена порівняно невисоким Вододільним хребтом, що за Торунським (Вишківським) перевалом змінюється високими Горганськими хребтами, по яких дуже звивистою лінією проходить вододіл між басейнами Дністра та Пруту з північного боку і Дунаю — з південного.

Природний район Воловецького-Міжгірської верховини теж досить освоєний, орні землі займають в ньому понад 35%, ліси переважно похідні смерекові — до 40%, і луки майже виключно післялісові — до 20% загальної площі. У ґрунтовому покриві переважають бурі, місцями гірсько-лісові та буроземно-підзолисті ґрунти.

Серед природних територіальних комплексів цього району найбільш поширений ярус пологосхилого низькогір'я на дрібноритмічному флі-ші з численними зсувами та розлогими зворами. Він найчастіше зайнятий невеликими смерековими лісами. Досить поширений низькотерасовий ярус уздовж річок, а фрагментами — і середньотерасовий.

План-схема розміщення природно заповідного фонду в Нижньоворітській ОТГ (мал. 5)

Урочище Голиця Ботанічний заказник місцевого значення

Урочище Межипоточини Ботанічний заказник місцевого значення

3. ХАРАКТЕРИСТИКУ СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, УМОВ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ТА СТАНУ ЙОГО ЗДОРОВ'Я НА ТЕРИТОРІЯХ, ЯКІ ЙМОВІРНО ЗАЗНАЮТЬ ВПЛИВУ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)

Для визначення найгостріших проблем та реальних можливих шляхів їх вирішення у сфері охорони атмосферного повітря Мукачівського району на рівні регіональної влади Закарпатської області.

Виходячи з проведеного аналізу можна зробити висновок, що найгострішою проблемою у сфері охорони атмосферного повітря є використання застарілих технологій виробництва теплової енергії для обігріву житлових приміщень, що спричиняє негативний вплив на стан довкілля та здоров'я населення та викидів від автомобільного транспорту, який проїжджає через села і міста, і с. Нижні Ворота теж. Найбільш прийнятним для влади способом вирішення зазначеної проблеми є використання програмно-цільового підходу.

Найбільш вразливою складовою, що зазнає негативного впливу викидів в атмосферне повітря, є здоров'я населення.

Соціально-демографічні показники с. Нижні Ворота та здоров'я населення

В регіоні впродовж ряду років спостерігається скорочення чисельності населення, що пов'язано зі специфікою демографічних процесів, погіршення показників здоров'я, зниження матеріального добробуту та виїздом населення на постійне проживання в країни Європи.

Демографічні показники та здоров'я населення є чутливими показниками, які відображають зміни в якості навколишнього природного середовища. Чисельні дані свідчать про те, що в екологічно несприятливих районах реєструється збільшення рівня смертності та захворюваності населення, при цьому відстежується певний зв'язок з екологічними особливостями району (Таблиця 2).

Таблиця 2. Захворюваність дорослого населення Воловецького р-ну, 2015-2017 рр. (на 100 тис дорослого населення)(дані до адмін. реформи)

Адміністративна територія	2015 р.	2016 р.	2017 р.
Воловецький район / за старим адміністративним поділом	52314,4	52314,4	46 168,2

Зміна вікової структури населення, зниження якості та тривалості життя є наслідком багатьох економічних, соціальних та екологічних факторів, серед яких забруднення навколишнього природного середовища займає значне місце. Високий рівень забруднення атмосферного повітря - один з основних факторів підвищення ризику смертності та захворюваності населення. Актуальна небезпека сьогодення – корона вірус. Екологія, організація праці і бізнесу, стандарти поведінки в суспільстві, бойкот масовості. Це далеко не повний перелік очікуваних змін.

Потрапляння забруднюючих речовин в організм людини через органи дихання викликає ризик розвитку їх хвороби. Крім того, тверді частинки, осаджуються на поверхні землі та можуть потрапляти до органів дихання та травлення.

Аналіз сучасного стану навколишнього середовища.

За даними Головного управління статистики у Закарпатській області викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря з стаціонарними джерелами забруднення за 2017 рік становлять 3,2 тис. т.

Таблиця 3. Викиди забруднюючих речовин та діоксиду вуглецю в атмосферне повітря (1990-2021 рр.)

	Обсяги викидів забруднюючих речовин			Крім того, викиди діоксиду вуглецю		
	усього, тис. т	у тому числі		усього, млн. т	у тому числі	
		стаціонарними джерелами	пересувним и джерелами ¹		стаціонарними джерелами	пересу вними джере лами ¹
1990	294,5	188,2	106,3			
1991	374,1	193,6	108,5			
1992	139,3	173,5	65,8			
1993	179,3	140,5	38,8			
1994	87,5	59,0	28,5			
1995	36,7	13,2	23,5			
1996	32,0	11,6	20,4			
1997	29,7	11,7	18,0			
1998	47,5	8,6	38,9			
1999	44,7	7,0	37,7			
2000	40,7	7,7	33,0			
2001	41,7	7,8	33,9			
2002	40,3	7,8	32,5			
2003	49,0	13,3	35,7			
2004	32,4	9,6	22,8			
2005	65,9	26,6	39,3			
2006	70,7	25,6	45,1	0,7	0,7	
2007	88,2	22,9	65,3	0,4	0,4	
2008	91,3	23,2	68,1	1,5	0,6	0,9
2009	87,6	21,4	66,2	1,2	0,4	0,8
2010	87,3	17,6	69,7	1,1	0,2	0,9
2011	89,4	17,2	72,2	1,3	0,4	0,9
2012	72,1	8,1	64,0	1,1	0,2	0,9
2013	69,1	7,6	61,5	1,1	0,2	0,9
2014	60,5	3,9	56,6	0,9	0,1	0,8
2015	54,2	4,4	49,8	0,8	0,1	0,7
2016	4,9	4,9		0,1	0,1	*
2017	3,2	3,2		0,2	0,2	*
2018	4,0	4,0		0,2	0,2	*
2019	3,7	3,7		0,3	0,3	*
2020	40,1	3,3	36,82	0,2	0,2	*
2021	42,6	2,8	39,80	0,2	0,2	*

Дані відображають викиди від автомобільного транспорту і розраховані на основі даних про кінцеве використання палива автомобільним транспортом, наведених у енергетичному балансі України.

Розподіл даних щодо викидів забруднюючих речовин за регіонами здійснено на підставі даних форми №1-торг (нафтопродукти) про обсяг роздрібного продажу світлих нафтопродуктів і газу через АЗС, та даних форми № 4-мтп (річна) про обсяг кінцевого використання палива автомобільним транспортом юридичних осіб (на основі розрахунку Держстату).

* Показник не передбачений планом державних статистичних спостережень.

Характеризуючи стан атмосферного повітря в цілому по Закарпатській області необхідно відзначити деяке його поліпшення та стабілізацію рівнів забруднення протягом 2013-2015 років, адже багато промислових підприємств знизили свою потужність, а деякі взагалі зупинили роботу.

Динаміка викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря по Закарпатській області наведена в таблиці 3.

Основні забруднювачі водних об'єктів в Закарпатської області (Таблиця 4).

Таблиця 4. Скидання зворотних вод та забруднюючих речовин основними водокористувачами - забруднювачами поверхневих водних об'єктів Закарпатської обл.

Назва водокористувача-забруднювача	Наявність, потужність (мЗ/добу), ефективність використання потужності очисних споруд	Водний об'єкт	2015 рік			2016 рік			2017 рік		
			об'єм скидання зворотних вод, млн. м³	У тому числі об'єм скидання забруднених (без очищення) та недостатньо очищених зворотних вод, млн. м³	Кількість забруднюючих речовин, що скидаються із зворотними водами, т	об'єм скидання зворотних вод, млн. м³	У тому числі об'єм скидання забруднених (без очищення) та недостатньо очищених зворотних вод, млн. м³	Кількість забруднюючих речовин, що скидаються із зворотними водами, т	об'єм скидання зворотних вод, млн. м³	У тому числі об'єм скидання забруднених (без очищення) та недостатньо очищених зворотних вод, млн. м³	Кількість забруднюючих речовин, що скидаються із зворотними водами, т
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Водоканал м. Ужгорода	5000,0	р. Уж	17,89	0,348	9941,0	17,416	0,465	9841,15	19,865	1,565	11065,3
ТОВ "Водоканал Карпатвіз"	5280,0	к-лВерке	0,491	0,491	314,519	0,39	0,39	317,45	0,371	0,371	349,8
ММКП Мукачівводоканал	1600,0	Латориця	7,787	0,17	5652,82	8,468	0,16	6073,9	8,515	0,16	5308,3
Комунальне підприємство Чопської міськради "Водоканал-Чоп"	2250,0	р. Тиса	0,365	0,103	207,86	0,352	0,229	206,16	0,15	0,15	170,251
КП Рахівтепло, м. Рахів	10800,0	р. Тиса	0,188	0,188	117,05	0,189	0,19		0,197	0,197	129,4
ВУЖКГ, м. Винogradів	5500,0	р. Тиса	0,482	0,217	320,376	0,506	0,052	292,4	0,561	0,561	362,351
ВУЖКГ, м. Тячів		р. Тиса	0,103	0,103	74,44	0,106	0,106		0,083	0,083	64,24
КПВ Солотвино смт	2500,0	р. Тиса	0,062	0,062	37,963	0,068	0,068		0,068	0,068	

ТОВ "Комунальс ервіс", смт. В.Березний	1200,0	р. Уж	0,129	0,062	99,355		0,066	88,93	0,136		160,63
КП "Комунальн ик", м. Перечин	1044,0	р. Уж	0,186	0,155	91,14	0,141	0,042	89,8	0,178	0,178	122,349
ВУВКГ м. Хуст	13500, 0	р. Тиса	0,529	0,191	213,839	0,511	0,19	391,0	0,617		349,492
КП "ВС "Водоканалсер віс"	2000, 0	р. Вича		0,026	33,276		0,027	30,1	0,066	0,066	

Таблиця 5. Водопостачання та водовідведення

Назва населеного пункту	Частка населення, що має доступ до систем водопостачання (централізованих тощо), %	Частка населення, що має доступ до систем водовідведення (централізованих тощо), %
Усього за регіоном	37,3	26,4
у тому числі		
у містах	85,6	80,0
у селищах міського типу	48,1	39,0
у селах	14,5	1,0

Виходячи з вищевикладеного, можна зазначити наступні ключові проблеми районної ради в галузі охорони навколишнього природного середовища (таблиця 6).

Таблиця 6. Проблеми в галузі охорони навколишнього середовища

№	Проблема
1	Незадовільний стан полігонів твердих побутових відходів (ТПВ)
2	Розміщення та захоронення ТПВ
3	Відсутність підприємств з переробки ТПВ
4	Відсутня або незадовільний стан каналізаційних мереж
5	Недостатня ефективність роботи очисних споруд
6	Низький рівень екологічної культури у представників населення
7	Низький рівень використання альтернативних джерел енергії
8	Недостатня розвиненість системи екологічного моніторингу
9	Слабка мотивація впливу органів місцевого самоврядування на процеси антропогенного навантаження в населених пунктах
10	Низький рівень впровадження енергоефективних технологій

4. ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ, У ТОМУ ЧИСЛІ РИЗИКИ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ЯКІ СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЗОКРЕМА ЩОДО ТЕРИТОРІЙ З ПРИРОДООХОРОННИМ СТАТУСОМ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)

Екологічні проблеми і ризики на здоров'я населення, при розробленні детального

плану території земельної ділянки орієнтовною площею 3,00 га для розміщення та експлуатації будівель і споруд автомобільного транспорту та дорожнього господарства (код КВЦПЗ - 12.04), що розташована за межами населених пунктів в урочищі Славка на території Нижньоворітської сільської ради Мукачівського району Закарпатської області, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом- незначний.

Таблиця 7. Ключові потенційні екологічні проблеми і ризики при розробленні детального плану території земельної ділянки орієнтовною площею 3,00 га для розміщення та експлуатації будівель і споруд автомобільного транспорту та дорожнього господарства (код КВЦПЗ - 12.04), що розташована за межами населених пунктів в урочищі Славка на території Нижньоворітської сільської ради Мукачівського району Закарпатської області:

Основні ризики	Характеристика ризиків	Територіальна прив'язка	Заходи, визначені проектом оновленого генерального плану
Забруднення атмосферного повітря	Викиди забруднюючих речовин стаціонарними та пересувними джерелами	Магістральні та внутрішньоквартальні проїзди	Розвиток вулично-дорожньої мережі міста, модернізація існуючих об'єктів та установок сучасного типу з використанням природних джерел енергії
Вплив на здоров'я населення	Забруднення атмо-сферного повітря, переважно викидами забруднюючих речовин від автотранспорту	Магістральні та загальні вулиці.	Розвиток вулично-дорожньої мережі міста шляхом часткової реконструкції існуючих вулиць та будівництва нових вулиць;
Стан водного басейну	Каналізація або централізована з очисними спорудами та скид поверхневого стоку, що формується на території міста без очистки; погіршення гідрологічного режиму річки	Сельбища та територія міста де проводиться ДПТ, заплави річок	Розвиток системи автономної каналізації та дощової каналізації; виконання комплексу гіротехнічних заходів;
Біорізноманіття	Недостатність впорядкованих зелених зон та прибудинкових територій		Ландшафтна організація зелених зон та прибудинкових територій

5. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ЗАПОБІГАННЯМ НЕГАТИВНОМУ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ВСТАНОВЛЕНІ НА МІЖНАРОДНОМУ, ДЕРЖАВНОМУ ТА ІНШИХ РІВНЯХ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, А ТАКОЖ ШЛЯХИ ВРАХУВАННЯ ТАКИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

Зобов'язання у сфері охорони довкілля передбачають благоустрій всієї земельної ділянки, що підлягає забудові. Під'їзд до будівництва буде здійснюватися по вуличній та дорожній мережі.

В процесі стратегічної екологічної оцінки при розробленні детального плану території, що розташована за межами населених пунктів в урочищі Славка на території Нижньоворітської сільської ради Мукачівського району Закарпатської області з метою зміни цільового призначення земельної ділянки для розміщення та експлуатації будівель і споруд автомобільного транспорту та дорожнього господарства було розглянуто значну кількість документів, що містять екологічні цілі а також відповідні завдання у сфері охорони здоров'я та соціально-економічного розвитку. Слід зазначити, що різні програми розвитку містять подібні, хоча і не завжди ідентичні, екологічні цілі. Наприклад, основні цілі та завдання визначені програмами з охорони навколишнього природного середовища, що на регіональному та місцевому рівнях повторюються в програмах Соціально-економічного розвитку місцевого і регіонального рівня, та в цільових програмах місцевого і регіонального рівня.

Аналіз також включав цілі, які мають відношення до генерального плану, та цілі, які можуть бути вирішені на іншому рівні планування. На основі аналізу змісту генерального плану експерти/виконавці СЕО оцінили рівень відповідності цілей, викладених у проекті Оновлення генерального плану, екологічним цілям, встановленим на регіональному рівні, та ключовим відповідним цілям.

На основі аналізу цих цілей можна зазначити, що цілі в галузі охорони атмосферного повітря, створені на регіональному рівні, будуть лише частково впроваджені в проект містобудівної документації, переважно те, що стосується резервування ділянок певного функціонального використання в частині будівництва, вулиць та доріг, створення зелених насаджень в межах санітарно-захисних зон. Скорочення викидів може бути досягнуто за рахунок зменшення викидів від транзитного руху автотранспорту.

Реалізації цілей в сфері енергоефективності, отримання енергії з відновлюваних джерел, та скороченні викидів забруднюючих речовин від спалювальних установок можлива на етапі вибору конструкторсько-технологічних рішень на етапі робочого проектування окремих споруд систем тепло-енергопостачання, що забезпечується в процесі розроблення Оцінки впливу на довкілля об'єкту, що проектується.

У сфері водних ресурсів, будівництва водопровідних мереж і каналізаційних систем цілі визначені у декількох цільових програмах, з визначенням конкретних заходів з реконструкції чи будівництва інженерних мереж споруд та мереж, які передбачаються до реалізації у короткостроковій перспективі та повністю враховуються проектом містобудівної документації. Підвищення якості поверхневих вод може бути досягнуто також шляхом за рахунок розширення мережі дощової каналізації та будівництва локальних очисних споруд у місцях випуску; створення та озеленення прибережних захисних смуг для всіх водних об'єктів. Також передбачаються заходи щодо інженерної підготовки та захисту

території від несприятливих природних процесів, як на ділянках існуючої забудови, так і на ділянках перспективного містобудівного освоєння

У сфері охорони ґрунтів проект містобудівної документації передбачає створення ландшафтно-рекреаційної зон з розміщенням об'єктів громадської забудови рекреаційно-туристичного спрямування на ділянках малоефективного використання, що знаходяться в межах можливого затоплення повеневими водами 1%-ї забезпеченості та частково зазнають процесів деградації.

Однією з найважливіших питань для селища є видалення відходів, яке здійснюється на території поза межами населеного пункту і залежить від реалізації рішень, визначених програмами поводження з ТПВ на регіональному рівні. Рішення генерального плану в сфері поводження з ТПВ повністю враховують цілі та проекти передбачені регіональною цільовою програмою щодо об'єктів з переробки та утилізації ТПВ, розміщення яких передбачається за межами населеного пункту.

У сфері біорізноманіття проект оновлення генплану передбачає створення зелених насаджень загального користування, а також зелених насаджень обмеженого користування та спеціального призначення.

В сфері охорони здоров'я та соціально-економічного розвитку рішення проекту містобудівної документації в достатній мірі враховують цілі, визначені на регіональному та місцевому рівнях, шляхом виділення ділянок певного функціонального використання та необхідної площі для розміщення закладів охорони здоров'я та соціального захисту, фізкультурно-оздоровчих та спортивних споруд, установ культури і та мистецтва, культури та дозвілля, підприємств торгівлі, громадського харчування і побутового обслуговування та інших установ та організацій обслуговування.

Також передбачають благоустрій всієї земельної ділянки, що підлягає обробці. З метою поліпшення санітарно-гігієнічних характеристик стану повітря, ґрунтів, підземних та поверхневих вод території, проектом пропонується ряд заходів.

Планується розробити робочий проект зняття родючого шару ґрунту та землювання з подальшим використанням для озеленення території і посіву газонних трав.

Зобов'язання у сфері охорони довкілля передбачають благоустрій всієї земельної ділянки, що підлягає забудові.

6. ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ВТОРИННИХ, КУМУЛЯТИВНИХ, СИНЕРГІЧНИХ, КОРОТКО-, СЕРЕДНЬО- ТА ДОВГОСТРОКОВИХ (1, 3-5 ТА 10-15 РОКІВ ВІДПОВІДНО, А ЗА НЕОБХІДНОСТІ – 50-100 РОКІВ), ПОСТІЙНИХ І ТИМЧАСОВИХ, ПОЗИТИВНИХ І НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ

Вплив на атмосферне повітря. В результаті реалізації планованої діяльності передбачається незначне збільшення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря.

Вплив на водні ресурси. Планована діяльність передбачає не суттєвий вплив на водні ресурси виконання заходів, реалізація яких не призведе до збільшення обсягів скидів забруднених вод у поверхневі води.

Відходи. Планова діяльність не передбачає виконання заходів, реалізація яких призведе до збільшення обсягів утворення відходів.

Вплив на земельні ресурси. Внаслідок реалізації планової діяльності не передбачається змін у топографії або в характеристиках рельєфу, поява таких загроз, як землетруси, зсуви, селеві потоки, провали землі та інші подібні загрози.

Вплив на біорізноманіття та рекреаційні зони. В плановій діяльності не передбачається реалізація завдань, які можуть призвести до негативного впливу на біорізноманіття та рекреаційні зони.

Вплив на культурну спадщину. Реалізація планової діяльності не призведе до негативного впливу на наявні об'єкти історико-культурної спадщини.

Вплив на населення та інфраструктуру. Планова діяльність не передбачає появу нових ризиків для здоров'я населення області. Разом з тим позитивно вплине на розбудову дорожньо-транспортної інфраструктури на ділянці дороги регіонального значення.

Екологічне управління, моніторинг. Планова діяльність не передбачає послаблення правових і економічних механізмів контролю в галузі екологічної безпеки.

При проведенні планової діяльності буде можливе під час здійснення моніторингу атмосферного повітря, а точніше узагальнених даних про склад та обсяги викидів забруднюючих речовин; оцінки рівня та ступеня небезпечності забруднення для довкілля та життєдіяльності населення; оцінки складу та обсягів викидів забруднюючих речовин.

Кумулятивний вплив. Ймовірність того, що реалізація планової діяльності призведе до таких можливих впливів на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності матимуть значний сумарний (кумулятивний) вплив на довкілля, є незначною.

Таким чином, можна зробити висновок, що рівень захворюваності населення хворобами, які можуть мати відношення до забруднення атмосферного повітря, є порівняно невисоким. Виражених тенденцій до зниження рівнів захворюваності по кількості населення не спостерігається. Реалізація планованої діяльності буде мати позитивний вплив на соціально – економічний розвиток території та незначний вплив на довкілля.

7. ЗАХОДИ, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ ВЖИТИ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ, ЗМЕНШЕННЯ ТА ПОМ'ЯКШЕННЯ НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

Найбільш вразливою складовою, що зазнає негативного впливу викидів в атмосферне повітря від автотранспорту під час будівництва, є здоров'я населення.

На основі аналізів, представлених у попередніх розділах СЕО детального плану території для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємствами, що пов'язані з користуванням надрами з метою уточнення планувальної структури і функціонального призначення території, просторової композиції, параметрів забудови та ландшафтної організації частини території населеного пункту або території за його межами земельної ділянки, що знаходиться в с. Нижні Ворота Мукачівського району з метою сприяння досягненню цілей екологічної політики, встановлених на національному та місцевому рівнях, запропоновано ряд заходів для пом'якшення виявлених потенційних негативних наслідків для навколишнього середовища та здоров'я населення, що випливають з реалізації містобудівної документації. Термін "пом'якшення" відноситься до усунення, зменшення, запобігання або контролю негативних впливів на навколишнє середовище, які можуть виникнути внаслідок впровадження містобудівної документації. Запропоновані заходи складаються з тих, що були визначені в

процесі розроблення проекту містобудівної документації і рекомендацій що виникли в результаті виконання СЕО. Реалізація проекту генерального плану потребує виконання великої кількості заходів, що стосуються розвитку сфери забезпечення системами інженерної інфраструктури селища, розвитку транспортної інфраструктури, заходи із інженерної підготовки та захисту території, розвитку промислово-виробничої сфери, виконання яких є невід'ємною складовою при створенні сприятливого в екологічному життєвого середовища міста. Серед головних заходів, що мають безпосередній вплив на санітарно-гігієнічні умови проживання населення та забезпечують пом'якшення негативних наслідків реалізації проекту можна виділити:

- заходи, що забезпечують зменшення або ліквідацію санітарно-захисних зон (зміна функціонального використання ділянки з виробничого на поліфункціональне використання без збереження пріоритету існуючої функції);
- створення нових вулиць з метою раціональної організації руху транспорту; подальший розвиток вулично-дорожньої мережі;
- будівництво нових доріг з сучасними технічними параметрами та реконструкція існуючих; будівництво транспортних розв'язок;
- розвиток системи газопостачання;
- проведення реконструкції існуючих джерел газозабезпечення, із застосуванням прогресивних технологій;
- впровадження теплових установок сучасного типу з використанням природних джерел енергії в тому числі в установках приватного сектору та дотримання правил експлуатації та технічного утримання;
- розвиток систем водопостачання з метою повного забезпечення населення системою централізованого водопостачання для забезпечення необхідною кількістю води та якістю, що відповідає санітарним нормам;
- повне забезпечення населення та підприємств різних галузей економіки до систем централізованого водовідведення.

Зазначені заходи сприятимуть запобіганню забрудненню підземних та поверхневих водних ресурсів.

- розвиток системи відведення поверхневого стоку з усієї території селища;
- будівництво очисних споруд зливової каналізації в проектних місцях випуску стічних вод, що дозволить зменшити забруднення води, покращити санітарно-гігієнічні умови території;
- виконання комплексу заходів з інженерної підготовки та захисту території від несприятливих природних процесів;
- виконання комплексу заходів із зменшення рівнів фізичних факторів впливу на навколишнє середовище та сельбищно - рекреаційну зону села;
- розвиток інфраструктури управління відходами (розроблення спеціалізованої схеми санітарного очищення села Верб'яж та інше.

Значна частка зелених зон буде призначена для пішохідних та велосипедних доріжок, дитячих та спортивних майданчиків, що сприятиме покращенню якості селищного середовища, включаючи та здоров'я населення. Виконання заходів передбачених містобудівною документацією матиме позитивний вплив на всі складові навколишнього середовища, включаючи здоров'я населення, поліпшення загального екологічного та естетичного стану селища. Також пропонується низка заходів адміністративного характеру, які не можуть бути включені в рамки документу державного планування (проекту

оновленого генерального плану), але сприятимуть його впровадженню. Під час процесу СЕО на етапі збору даних та аналізу поточної ситуації було визначено необхідність проведення таких заходів:

- для забезпечення ефективної роботи органів місцевого самоврядування, органів охорони навколишнього середовища та охорони здоров'я при прийнятті обґрунтованих рішень здійснювати розвиток системи моніторингу якості повітря в сільбищній зоні села на ділянках магістральної вулиці загально сільського значення;
- моніторинг виконання заходів з санітарного очищення території селища;
- сприяння розробленню проєктів створення нових об'єктів природно-заповідного фонду на території селища, з наступною розробкою технічної документації із землеустрою із становлення меж та винесення їх в натуру, що дозволить забезпечити охорону цінних природних комплексів та сприятиме якості селитибного середовища;
- розроблення технічної документації із землеустрою щодо встановлення прибережних захисних смуг водотоків та водойм селища з винесенням їх меж в натуру;
- здійснення контролю за зберіганням родючого шару ґрунтів який зазнає переміщення, під час будівельних робіт та його подальшим використанням для ландшафтного благоустрою.

Реалізація рішень містобудівної документації та реалізація рекомендованих природоохоронних заходів потребуватиме значних інвестицій. Цього можна досягти шляхом мобілізації місцевого бюджету, місцевого екологічного фонду, участі бізнесу, залучення коштів з державного екологічного фонду, інвестицій державних та міжнародних фінансових установ, коштів благодійних міжнародних фондів з охорони довкілля.

До початку будівництва та експлуатації будівель і споруд автомобільного транспорту та дорожнього господарства за межами населених пунктів в урочищі Славка у с. Нижні Ворота Мукачівського району буде подано декларацію про відходи та дозвіл на спецводокористування у разі необхідності.

8. ОБґРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ВИПРАВДАНИХ АЛЬТЕРНАТИВ, ЩО РОЗГЛЯДАЛИСЯ, ОПИС СПОСОБУ, В ЯКИЙ ЗДІЙСНЮВАЛАСЯ СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА, У ТОМУ ЧИСЛІ БУДЬ-ЯКІ УСКЛАДНЕННЯ (НЕДОСТАТНІСТЬ ІНФОРМАЦІЇ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ ТАКОЇ ОЦІНКИ)

З метою розгляду альтернативних проєктних рішень та їх екологічних наслідків під час СЕО детального плану земельної ділянки орієнтовною площею 3,00 га для розміщення та експлуатації будівель і споруд автомобільного транспорту та дорожнього господарства (код КВЦПЗ - 12.04), що розташована за межами населених пунктів в урочищі Славка на території Нижньоворітської сільської ради Мукачівського району Закарпатської області передбачається розглянути «Нульовий сценарій», без впровадження проєктних змін.

Альтернатива1: «Нульовий сценарій» – тобто опис, прогнозування та оцінка ситуації у випадку не затвердження зазначеного документа державного планування.

Ускладнення що виникли в процесі проведення СЕО

Серед ускладнень що виникли в процесі проведення стратегічної екологічної оцінки можна виділити наступні фактори:

- відсутність багатьох офіційних статистичних даних окремо по с. Нижні Ворота, через

те, що встановлені форми державної статистичної звітності передбачають збір, обробку та офіційну звітність по області. Таким чином висновки, отримані в результаті аналізу статистичних даних, мають певний відсоток похибки;

- обмежений рівень сприяння обласних органів виконавчої влади, що реалізують державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, в наданих вихідних даних для виконання стратегічної екологічної оцінки документів державного планування.

9. ЗАХОДИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ

Організація моніторингу детального плану території земельної ділянки за межами населених пунктів в урочищі Славка на території Нижньоворітської сільської ради рекомендується шляхом здійснення наступних заходів:

- порівняння фактичного стану компонентів довкілля з минулорічними показниками, в яких реалізуються заходи діяльності, 1 раз на рік на підставі результатів державного статистичного спостереження. У разі виявлення перевищень минулорічних показників провести аналіз на предмет зв'язку з реалізацією заходів планованої діяльності;

- порівняння фактичних показників індикаторів виконання заходів планової діяльності, зокрема рівня викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами, 1 раз на рік на підставі результатів державного статистичного спостереження.

10. ОПИС ЙМОВІРНИХ ТРАНСКОРДОННИХ НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ (ЗА НАЯВНОСТІ)

Транскордонний вплив під час реалізації планованої діяльності відсутній.

У порівнянні з нульовою альтернативою вплив на довкілля оцінюється як незначний, оскільки, як зазначалося вище, буде обумовлений впливом існуючих незмінних факторів. Рівень утилізації відходів, що є важливим індикатором регіонального розвитку, може залишитися на незмінному рівні.

11. РЕЗЮМЕ НЕТЕХНІЧНОГО ХАРАКТЕРУ ІНФОРМАЦІЇ, ПЕРЕДБАЧЕНОЇ ПУНКТАМИ 1 -10 ЦЬОЇ ЧАСТИНИ, РОЗРАХОВАНИХ НА ШИРОКУ АУДИТОРІЮ

Метою зміни цільового призначення земельної ділянки є розміщення та експлуатації будівель і споруд автомобільного транспорту та дорожнього господарства в селі Нижні Ворота Мукачівського району.

Зміст та основні цілі документа державного планування, його зв'язок з іншими документами державного планування.

Детальний план є містобудівною документацією місцевого рівня, яка розробляється з метою визначення планувальної організації і функціонального призначення, просторової композиції і параметрів забудови та ландшафтної організації кварталу, мікрорайону, іншої частини території населеного пункту, призначених для комплексної забудови чи реконструкції

План забудови території, що розташована за межами населених пунктів в урочищі Славка на території Нижньоворітської сільської ради Мукачівського району Закарпатської області розроблено відповідно до рішення тридцять третьої сесії VIII скликання

Нижньоворітської сільської ради від 21.12.2023 року №1057 з врахуванням вимоги Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності», ДБН Б.2.2-12:2019 Планування та забудова територій, ДБН Б.1.1-15:2012 «Склад та зміст генерального плану населеного пункту», ДБН В.2.3-5:2018 Вулиці та дороги населених пунктів. Зміна № 1, та Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів (наказ №173 від 19.06.96).

При розробленні SEO вивчені головні стратегічні документи, плани і програми, що діють на національному, регіональному та місцевому рівнях, проведений аналіз їх головних цілей, які в тій чи іншій мірі визначають передумови для прийняття проектних рішень.

Характеристика поточного стану довкілля і здоров'я населення, в тому числі на територіях які ймовірно зазнають впливу, та прогностичні зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджено.

При аналізі та оцінці поточного стану навколишнього середовища були використані статистичні дані та офіційні дані обласних органів виконавчої влади, що реалізують державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища та реалізують державну політику у сфері охорони здоров'я.

В процесі роботи були проаналізовані доступні дані моніторингових спостережень, що здійснюються суб'єктами в рамках програм державного моніторингу навколишнього середовища на районному та обласному рівні.

Ключові виявлені екологічні проблеми території, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування.

Серед важливих екологічних проблем регіону, в тому числі що мають ризики впливу на здоров'я населення, можна виділити наступні: Забруднення атмосферного повітря, що відбувається переважно за рахунок викидів від пересувних джерел, насамперед автотранспортних засобів. Вплив від транспорту є найбільш критичним на магістральних вулицях. Зазначені ризики є основними серед потенційних впливів на стан здоров'я населення. Забруднення поверхневих вод, що обумовлене скидами недостатньо очищених і забруднених стічних вод у водойми.

Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, та шляхи їх врахування.

В процесі виконання SEO був проведений аналіз низки документів міжнародного, державного, регіонального та місцевого рівня, що містять зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативного впливу на здоров'я населення. Також були розглянуті документи, що містять екологічні цілі а також відповідні завдання у сфері охорони здоров'я. Аналіз також включав цілі, які мають відношення до генерального плану, та цілі, які можуть бути вирішені на іншому рівні планування. Результати аналізу цілей та завдань екологічної політики, визначених у вищезазначених документах, показали високу ступінь відповідності цілям, визначеним в містобудівній програмі с. Нижні Ворота.

Опис наслідків реалізації проектних рішень документу державного планування для довкілля, а також для здоров'я населення, у тому числі кумулятивних, синергічних, позитивних і негативних наслідків.

Проведений аналіз виявив потенціал для позитивного впливу проекту оновленого генерального плану на навколишнє середовище та здоров'я населення. Водночас, були виявлені ризики та потенційні негативні наслідки, що можуть виникнути внаслідок реалізації окремих рішень, прийнятих в проекті детального плану території. З метою запобігання,

мінімізації та пом'якшення потенційних негативних наслідків запропонована низка заходів, в тому числі необхідність перегляду деяких проектних рішень з подальшим коригуванням документу державного планування. Перегляд проектних рішень пов'язаний переважно із необхідністю збереження природних комплексів, регулюванням щільності забудови, зменшенням антропогенного навантаження на середовище населеного пункту.

Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування.

На основі аналізу, виконаного в СЕО, з метою сприяння досягненню цілей екологічної політики, встановлених на національному та місцевому рівнях, запропоновано низку заходів для пом'якшення виявлених потенційних негативних наслідків для навколишнього середовища та здоров'я населення, що впливають з реалізації містобудівної документації. Реалізація детального плану території потребує виконання значної кількості заходів, визначених в містобудівній документації: розвитку інженерної та транспортної інфраструктури міста; заходів із інженерної підготовки та захисту території; розвитку господарського комплексу; охорони навколишнього природного середовища, виконання яких є невід'ємною складовою створення сприятливого в екологічному відношенні середовища населеного пункту.

Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому числі будь-які ускладнення (недостатність інформації тощо).

У контексті стратегічної екологічної оцінки містобудівної документації з метою розгляду альтернативних проектних рішень та їх екологічних наслідків під час СЕО плану території з метою зміни цільового призначення земельної ділянки є розміщення та експлуатації будівель і споруд автомобільного транспорту та дорожнього господарства в селі Нижні Ворота Мукачівського району Закарпатської області.

Передбачається розглянути «Нульовий сценарій», без впровадження проектних змін.

Альтернатива 1: «Нульовий сценарій» – тобто опис, прогнозування та оцінка ситуації у випадку не затвердження зазначеного документа державного планування.

Заходи передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.

Моніторинг наслідків реалізації містобудівної документації є комплексним процесом проведення якого є невід'ємною складовою своєчасного забезпечення міського середовища, що розвивається і трансформується, системами інженерної інфраструктури, об'єктами побутового та соціального обслуговування населення, благоустрою території, що відповідно впливає на якість довкілля та комфортність проживання населення. Для проведення моніторингу реалізації рішень містобудівної документації наведені основні чинники, що потребують особливої уваги та контролю, визначені показники для здійснення контролю та запропоновані необхідні заходи для моніторингу впливів під час реалізації документу державного планування. Здійснення моніторингу впливів реалізації документу державного планування на довкілля, у тому числі на здоров'я населення за визначеними показниками з веденням щорічної звітності дозволить своєчасно виявляти недоліки і порушення, що можуть негативно впливати на комфортність проживання населення.

Обґрунтувати необхідні заходи по їх усуненню, а також проводити інформування громади міста про стан реалізації містобудівної документації, поточні ускладнення та прогнозні терміни їх усунення.

Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.

Транскордонний вплив під час реалізації планованої діяльності можливий від перетину автомобільного транспорту через державний кордон.

У порівнянні з нульовою альтернативою вплив на довкілля оцінюється як незначний, оскільки, як зазначалося вище, буде обумовлений впливом існуючих незмінних факторів. Рівень утилізації відходів, що є важливим індикатором регіонального розвитку, може залишитися на незмінному рівні.

Найбільш вразливою складовою планової діяльності, що зазнає негативного впливу - це викиди в атмосферне повітря від роботи автотранспорту та тракторної техніки при будівництві розвідувальних свердловин.

Все вищенаведене свідчить про зовсім незначний вплив планового об'єкта на стан атмосферного повітря.

ВИСНОВКИ

На підставі проведеного аналізу зроблено висновок, що СЕО детального плану території земельної ділянки орієнтовною площею 3,00 га для розміщення та експлуатації будівель і споруд автомобільного транспорту та дорожнього господарства (код КВЦПЗ - 12.04), що розташована за межами населених пунктів в урочищі Славка на території Нижньоворітської сільської ради Мукачівського району Закарпатської області розробляється з метою зміни цільового призначення земельної ділянки для розміщення та експлуатації будівель і споруд автомобільного транспорту та дорожнього господарства відповідає державним та регіональним стратегічним документам, реалізація заходів планової діяльності не справляє значного негативного впливу на стан довкілля та здоров'я населення.

За результатами СЕО надано рекомендації до змісту заходів планової діяльності та заходи з моніторингу впливу реалізації планової діяльності на довкілля, що відповідно до ст. 9 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» повинно бути враховане в документі детального планування.

Розробники звіту:

Кандидат наук з державного управління,
доцент, завідувач кафедри геодезії, землеустрою та геоінформатики УжНУ
голова ГО «Інститут раціонального природокористування»

В. Ю. Пересоляк

Кандидат сільськогосподарських наук
доцент кафедри землевпорядкування та кадастру

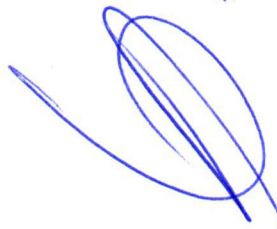
І.П. Радиш

Лікар – імунолог Ужгородської міської
поліклініки

Г.В. Пересоляк

ФОП, інженер – енергетик, економіст,
інженер - землевпорядник

В. В. Яким

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку». – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2354-19>.
2. Про затвердження Методичних рекомендацій із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування: наказ Міністерства екології та природних ресурсів України від 10.08.2018 № 298. – Режим доступу: <https://menr.gov.ua/files/docs/nakazy/2018/nakaz296.pdf>.
3. Все про Закарпатську область. – Режим доступу: <http://ukrtur.narod.ru/turizm/regionukr/zakarp/geopoloshzak/geopolozakar.htm>.
4. Екологічний паспорт Закарпатської області. – Режим доступу: http://ecozakarp.at.gov.ua/?page_id=308.
5. ВИКИДИ В АТМОСФЕРНЕ ПОВІТРЯ. – Режим доступу: http://www.uz.ukrstat.gov.ua/statinfo/navkol/2018/dioks_atm_pov_1990-2017.pdf.
6. ЗАХВОРЮВАННЯ НАСЕЛЕННЯ. – Режим доступу: http://www.uz.ukrstat.gov.ua/statinfo/medicine/zahvor_naselen.pdf.
7. СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ ДО 2020 РОКУ. – Режим доступу: http://dfrr.minregion.gov.ua/foto/projt_reg_info_norm/2015/05/Strategiya.pdf.
8. Закарпаття – мій край. – Режим доступу: <http://carpathia.uz.ua/zakarpattya-mij-kraj>.
9. С.С. Поп. Природні ресурси Закарпаття. – Ужгород: ТОВ «Спектраль», 2002 р.-296с.
10. В.Ю. Пересоляк, М.М. Ходанич. Моніторинг ґрунтів Закарпаття. Монографія. Ужгород. Видавництво «ТУР прес», 2013р.-110с. – Режим доступу: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/26600>.
11. Звіт про виконання природоохоронного заходу «Розробники проекту екомережі Закарпатської області» (продовження робіт). – Режим доступу: http://ecozakarp.at.gov.ua/?page_id=53.
12. Система державного моніторингу якості поверхневих вод Закарпатської області. – Режим доступу: http://ecozakarp.net.ua/?fbclid=IwAR1K730nUuoELeA14aVY6neTvjtAjvqaesswyt0OxSnowyh_zgwjbgWEnvo.

Додаток 1. Захворюваність населення

У тому числі										
	Кількість уперше зареєстрованих випадків захворювань, тис. - усього	новоутворення	хвороби нервової системи ¹	хвороби системи кровообігу	хвороби органів дихання	хвороби шкіри та	хвороби кістково-м'язової	хвороби сечостатевої системи	уроджені аномалії (вади розвитку),	травми, отруєння та деякі інші
		новоутворення				підшкірної клітковини	системи і сполучної тканини		деформації та хромосомні порушення	наслідки дії зовнішніх причин
1995	751,4	4,8	72,2	53,4	296,5	52,3	37,7	37,2	1,9	47,1
1996	752,5	5,9	72,6	61,5	288,8	50,6	38,0	37,3	2,3	51,0
1997	776,0	5,9	78,0	62,6	311,6	51,1	37,7	38,5	2,2	44,6
1998	792,9	6,0	79,0	72,5	308,5	51,0	38,2	38,3	2,3	43,6
1999	834,5	7,0	22,0	92,2	316,0	43,9	35,5	38,5	2,3	48,9
2000	849,2	6,2	21,0	97,7	314,2	42,6	35,9	37,5	2,1	44,7
2001	904,7	7,5	21,9	104,5	344,3	43,6	39,8	41,2	2,1	44,0
2002	883,5	8,3	24,0	110,9	323,0	41,6	41,6	41,1	1,9	46,0
2003	882,5	9,0	23,0	113,7	324,3	41,3	38,5	39,7	2,0	46,6
2004	860,1	7,2	19,7	111,1	312,9	38,9	42,1	39,0	1,9	50,6
2005	841,8	6,4	19,5	107,8	315,0	41,1	39,2	37,1	1,9	48,0
2006	809,6	8,1	19,3	97,8	301,9	42,0	38,6	36,2	1,7	46,5
2007	831,0	6,9	19,2	95,5	326,7	40,5	40,3	36,2	1,6	44,7
2008	837,4	7,6	19,3	94,1	337,3	43,8	40,4	35,7	1,8	48,4
2009	841,7	8,0	20,0	91,4	355,9	41,3	36,8	37,6	1,9	48,4
2010	817,5	8,4	20,5	79,7	338,7	41,0	35,9	38,0	1,9	48,8
2011	795,7	8,1	20,8	74,7	335,1	38,2	33,5	37,0	1,9	48,1
2012	792,9	7,9	19,9	68,1	336,0	40,8	31,9	34,8	1,8	48,3
2013	775,7	8,1	18,8	62,1	329,9	41,4	30,6	34,2	1,7	48,4
2014	752,5	8,1	18,7	58,7	328,4	36,4	29,0	32,4	1,5	48,2
2015	760,5	8,2	18,9	60,1	341,4	36,2	28,5	30,6	1,7	47,4
2016	767,4	8,4	18,5	61,0	346,6	36,9	29,5	29,9	1,4	48,8
2017	737,6	8,4	19,3	61,0	325,8	35,4	29,2	32,4	1,4	45,1

¹ Згідно з МКХ-10, починаючи з 1999р., з класу хвороб нервової системи і органів чуття виключені і сформовані в окремі класи хвороби ока та його придаткового апарату і хвороби вуха та соскоподібного відростка.

